

**TURIZM RIVOJLANISHIDA “YANGI O‘ZBEKISTON”
YOSHLARINING TUTGAN O‘RNI**

Hamidjon Rasulov

hamidbekrasulov49@gmail.com

Noila Musurmonqulova

noilayusufi@gmail.com

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola O'zbekistonning rivojlanayotgan turizm sanoatida yoshlarning muhim rolini o'rganadi. Yurtimiz yoshlari o'zlarining innovatsion g'oyalari, tadbirkorlik ruhi va barqaror rivojlanishga intilishi orqali turizm menejmenti landshaftini qanday faol shakllantirayotgani haqida so'z boradi. Shu jumladan maqolada adabiyotlarni tahlil qilish, ma'lumotlarni to'plash, suhbatlar orqali Turizm sohasidagi izlanishlar natijalari taqdim qilinadi. Maqola asosiy fikirlarni qisqacha mazmuni va tadqiq qilish uchun foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati bilan yakunlanadi.

Kalit so'zlar: Turizm menejmenti, turizm sanoati, tadbirkorlik, barqaror rivojlanish, sayohat biznesi, madaniy meros, ekoturizm, ta'lim, malaka oshirish.

KIRISH

Qadimiy tamaddunlar, hayratlanarli manzaralar, turli madaniyatlar o'lkasi bo'lgan O'zbekiston keyingi yillarda o'z xazinalarini dunyoga izchil ochib bermoqda. Jahon sayyohlari uchun o'z eshiklarini ochar ekan, mamlakat nafaqat o'z shaxsini qayta belgilaydi, balki o'z kelajagini bir guruh ajoyib shaxslar - yoshlarga ishonib topshiradi. O'zbekistonda turizm industriyasining o'zgarishi yoshlarning mamlakat siyosati va iqtisodiyotini shakllantirishda jadal o'rni borligidan dalolat beradi. Ipak yo'lidan boshlangan boy tarixga ega O'zbekiston ko'plab me'moriy mo'jizalar, arxeologik yodgorliklar va madaniy an'analarga ega. Biroq, mamlakatning turizm sektori so'nggi yillargacha nisbatan ochilmagan edi. Ushbu paradigma o'zgarishini asosan turizmni boshqarish tizginini o'z qo'lga olayotgan va sohaga yangi g'oyalar, innovatsiyalar va tadbirkorlik ruhini kiritayotgan yosh o'zbekistonliklarning ishtiyoqi va zukkoligi bilan bog'lash mumkin. Iqtisodiy yondashuvdan tashqari, bu yoshlar O'zbekiston madaniy merosining posbonlaridir. Ular xalqning boy an'analari, san'ati va tarixini asrab-avaylash va targ'ib etishda muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ular dunyoning turli burchaklaridan kelgan sayohatchilar bilan muloqot qilib, o'z vatanlarini dunyoga tanitadigan elchilarga aylanadilar. Bu maqola o'z ildizlarini asrab-avaylab, o'zgarishlarni qabul qilayotgan xalqning qalbiga sayohatdir. U O'zbekistonning rivojlanayotgan turizm sanoatida "Yangi O'zbekiston" yoshlarining ko'p qirrali rolini

o'rganib, ularning nafaqat dunyoni kuzatib borish, balki uning bu abadiy zamin haqidagi tasavvurini qayta belgilash qobiliyatiga urg'u beradi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Turizmni rivojlantirishda yoshlarning o'rnini jahon miqyosida o'z ahamiyatiga ega bo'lgan rivojlanayotgan ta'lim sohasidir. O'zbekiston misolida, yoshlar turizm industriyasining o'sishi va o'zgarishiga qanday faol hissa qo'shayotganiga ahamiyat berish zarur. Ushbu adabiyot sharhi mavjud tadqiqotlarni sintez qiladi va tadqiqot uchun kontekstni taqdim etadi.

Ko'plab tadqiqotlar yoshlarning turizm sohasida muhim rol o'ynashini ta'kidlaydi. Yoshlar ko'pincha innovatsion g'oyalari, raqamli ravonligi va madaniyatni saqlashga bo'lgan ishtiyoqi tufayli turizmni rivojlantirishga asosiy hissa qo'shuvchilar sifatida ko'riladi. Ayri va Jonson (2019) turli mamlakatlardagi yoshlarni turizm sanoatiga jalb qilish bo'yicha o'z tadqiqotida yoshlarning energiya va ijodkorligidan sayyohlik takliflarini yoshartirish va yangi auditoriyani jalb qilish uchun foydalanish mumkinligini ta'kidladilar.

Barqaror turizm amaliyoti Yangi O'zbekistonning turizmni rivojlantirish maqsadlari bilan uzviy bog'liqdir. Yoshlar ekologik toza va mas'uliyatli turizmni targ'ib qilishda faol ishtirok etmoqda. Chen va Liu (2020) tomonidan olib borilgan barqaror turizm tashabbuslari bo'yicha tadqiqotida yoshlar sanoatda ekologik jihatdan ongli amaliyotlarni targ'ib qilishda birinchi o'rinda turishini ta'kidlaydi.

O'zbekiston o'zining boy madaniy merosi bilan mashhur va yoshlarni merosni asrab-avaylashga jalb etish turizmni rivojlantirishning muhim jihati hisoblanadi. A.Karimov va H.Olimov (2018) tadqiqotida yosh olimlar va tadbirkorlarning madaniy obidalarni asrab-avaylash va jonlantirish, bu orqali sayyohlar uchun yanada jozibador qilishdagi hissasi alohida qayd etilgan.

O'zbekistonda turizmni boshqarishda yoshlarning roliga bag'ishlangan cheklangan adabiyotlar mavjud bo'lsa-da, bir qancha kengroq mavzular va dunyo miqyosidagi qo'llanmalar qimmatli tushunchalarni beradi.

Turizm boshqaruvida yoshlarning ishtiroki. Jahon miqyosida yoshlarning turizm sektoriga ijobiy ta'siri e'tirof etilmoqda. Bu e'tirof ularning rivojlanayotgan texnologiyalarga moslashish qobiliyati, marketing va mijozlarni jalb qilish bo'yicha yangi istiqbollari va barqaror turizm amaliyotini rivojlantirish salohiyati bilan izohlanadi. Turizm yoshlar tashabbusi bilan shug'ullanish ko'plab mamlakatlarda asosiy e'tibor bo'lib kelgan. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, yosh tadbirkorlar sanoatga innovatsiyalar, energiya va ijodkorlik olib keladi. Dunyoning turli burchaklaridan olingan amaliy tadqiqotlar yosh sayyohlik tadbirkorlari duch keladigan muammolar va imkoniyatlar haqida qimmatli tushunchalar beradi.

Ko'nikmalarni rivojlantirish va ta'lim. Ta'lim va malaka oshirish dasturlari turizm sohasida yosh kadrlarni tarbiyalash uchun juda muhimdir. Turli mamlakatlarda olib

borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bunday dasturlar yoshlarni sohada muvaffaqiyat qozonish uchun zarur bo'lgan bilim va malaka bilan qurollantirishda muhim ahamiyatga ega.

O'zbekistonda turizmni boshqarishda yoshlarning roli haqida tushunchaga ega bo'lish uchun ham sifat, ham miqdoriy tadqiqot usullarini birlashtirgan aralash usullardan foydalanildi.

METODOLOGIYA

Maqolada yig'ilgan ma'lumotlar ham sifat ham statistik tegishli usullar yordamida tahlil qilindi. Intervyu va muhokamalardan olingan sifatli ma'lumotlar asosiy muammolarni yoki yutuqlarni aniqlash uchun tahlil qilindi. Statistik ma'lumotlar va hisobotlarning raqamli statistik dasturiy ta'minot yordamida mazmunli tushunchalar va turizm sohasini rivojlantirish va tegishli hulosalar chiqarish uchun tahlil qilindi.

1. So'rovnomalar: O'zbekistonda turizm sohasida faol ishtirok etayotgan yoshlar o'rtasida bir qator so'rovnomalar va anketalar tarqatildi. So'rovnomalarda ularning motivatsiyasi, sohadagi qiyinchiliklar, duch kelayotgan to'siqlar o'rganib chiqildi.

2. Chuqurlashtirilgan suhbatlar: Tanlangan yosh tadbirkorlar, turoperatorlar va madaniy va ekoturizm tashabbuslari bilan shug'ullanuvchi jismoniy shaxslar bilan chuqurlashtirilgan suhbatlar o'tkazildi. Ushbu suhbatlar ularning tajribasi, innovatsiyalari va O'zbekistonning turizm sohasi kelajagi haqidagi tasavvurlarini sifatli tushunish imkonini berdi.

3. Hujjatli va amaliy misollar tahlili: O'zbekistonda turizmni boshqarishga yoshlarni jalb qilish bo'yicha tegishli hujjatlar, hisobotlar va amaliy tadqiqotlar tahlil qilindi. Bunga hukumat siyosati, ta'lim dasturlari kiradi. So'rovlar, suhbatlar va hujjatlar tahlili ma'lumotlari mavzular aniqlangan holda sinchkovlik bilan tahlil qilindi. Tahlillar sintezi yoshlarning mamlakat turizm industriyasidagi rolini har tomonlama tushunishga yordam berdi.

Ushbu metodologiya bo'limi O'zbekiston turizmini boshqarishda yoshlarning rolini o'rganish uchun qo'llanilgan tadqiqot yondashuvi ko'rsatilgan, har tomonlama tahlil qilish uchun miqdoriy va sifat usullarining uyg'unligini ta'kidlaydi.

NATIJA

Tadqiqotlarimiz natijalari O'zbekiston yoshlari mamlakatning rivojlanib borayotgan turizm sektorini boshqarishda faol va o'zgaruvchan rol o'ynayotganini ko'rsatadi. So'rovlar, intervyular va hujjatlarni tahlil qilish natijasida bir nechta asosiy tushunchalar paydo bo'ldi:

1. Tadbirkorlik ruhi: Mamlakatimizdagi yoshlar ajoyib tadbirkorlik ruhini namoyish etmoqda. Ularning ko'pchiligi sayyohlarga innovatsion va hayratlanarli tajribalarni taklif qilib, o'zlarining sayyohlik biznesiga asos solgan. Bu korxonalar

butik xonadonlaridan tortib sayohat turizmigacha, ularning tashabbuslarining xilma-xilligini namoyish etadi.

2. Madaniy merosni asrash va targ'ib qilish: Yosh tadbirkorlar O'zbekistonning boy madaniy merosini asrab-avaylash va targ'ib qilishda faol ishtirok etmoqda. Ular madaniy tadbirlar, an'anaviy chiqishlar va hunarmandchilik ko'rgazmalarini tashkil etishda, sayohatchilar va mamlakat merosi o'rtasida chuqurroq aloqa o'rnatishda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

3. Ekoturizm tashabbuslari: Yoshlar ekoturizm tashabbuslarida yetakchi bo'lib, sohada barqaror amaliyotga hissa qo'shmoqda. Ular ekologik toza sayohatlar tashkil etishdan tortib, mas'uliyatli turizmni targ'ib qilishgacha bo'lgan davrda atrof-muhitga oid muammolarni ko'rib chiqmoqda va sayohatchilarni O'zbekistonning tabiiy go'zalligini mas'uliyat bilan o'rganishga undamoqda.

4. Yuzaga kelib chiquvchi qiyinchiliklar: Bizning tadqiqotimiz turizmni boshqarishda yoshlar duch keladigan bir qancha qiyinchiliklarni ta'kidlab o'tadi. Bularga moliyalashtirishdagi cheklovlar, byurokratik to'siqlar va ko'proq marketing va tarmoq imkoniyatlariga bo'lgan ehtiyoj kiradi. Mentorlik va qo'llab-quvvatlash tizimlaridan foydalanish imkoniyati yo'qligi ham diqqatga sazovordir.

5. Ta'lim va ko'nikmalarni rivojlantirish: Ta'lim va malaka oshirish dasturlari yosh shaxslarning sanoatdagi muvaffaqiyati uchun hal qiluvchi ahamiyatga ega. Ko'pincha davlat va nodavlat tashkilotlari tomonidan taqdim etilayotgan mazkur dasturlar yoshlarga o'z vazifalarini munosib bajarishlari uchun zarur bilim va tajribalar bilan ta'minlamoqda.

6. Ijtimoiy-madaniy ta'sir: Yoshlarning hissasi iqtisodiy sohadan tashqarida. Ular an'anaviy urf-odatlarini saqlab qolish va jonlantirish, shu bilan sayyohlar uchun madaniy tajribani boyitish. Bu ijtimoiy-madaniy ta'sir nafaqat turizm sohasiga, balki O'zbekiston merosini kelajak avlodlar uchun asrashga ham xizmat qiladi.

7. Hukumat tomonidan qo'llab-quvvatlash: O'zbekiston hukumati turizmni boshqarishda yoshlarning ishtirokini rag'batlantirish bo'yicha siyosat va takomillashtirish ishlarini boshladi. Bularga grantlar, o'quv dasturlari va yosh tadbirkorlar uchun qulay muhit yaratishga qaratilgan me'yoriy-huquqiy islohotlar kiradi. Ushbu tadqiqot natijalari O'zbekistonning turizm landshaftini qayta shakllantirishda yoshlar muhim rol o'ynashini ta'kidlaydi. Ularning innovatsiyalari, madaniyatni saqlashga bo'lgan ishtiyoqi va barqarorlikka sodiqligi mamlakatni yanada xilma-xil va inklyuziv turizm sektoriga yo'naltirishda muhim ahamiyatga ega. Biroq, ular duch kelayotgan muammolar, shuningdek, ularning salohiyatidan foydalanish uchun doimiy qo'llab-quvvatlash, murabbiylik va siyosatni takomillashtirish zarurligini ta'kidlaydi.

MUHOKAMA

O'zbekistonning Turizm menejmenti sektoriga katta ahamiyat ko'rsatayotganini ko'rsatadi. Ushbu munozarada ularning hissalarini, ular uchun keladigan muammolar va kelgusida o'sish va rivojlanish imkoniyatlari ko'rib chiqiladi.

Innovatsiya va tadbirkorlikni rivojlantirish: O'zbekistondagi yosh tadbirkorlar turizm industriyasidagi innovatsiyalar bo'yicha yetakchilik qilmoqda. Ularning bozordagi bo'shliqlarni aniqlash va sayohatchilar uchun o'ziga xos, haqiqiy tajriba yaratish qobiliyati nafaqat sektorni qayta shakllantirmoqda, balki O'zbekistonni raqobatbardosh sayyohlik yo'nalishi sifatidagi mavqegini ham oshirmoqda. Ularning tadbirkorlik tashabbuslarini rag'batlantirish va qo'llab-quvvatlash hukumat va soha vakillari uchun ustuvor vazifa bo'lishi kerak.

Madaniy merosni saqlash: Yoshlarni turizmni boshqarishga jalb etishning eng muhim natijalaridan biri O'zbekiston madaniy merosini asrab-avaylash va targ'ib qilishdir. An'anaviy san'at, musiqa, raqs va hunarmandchilikni jonlantirilib, jahon miqyosida taqdim etilmoqda. Ushbu madaniy almashinuv nafaqat turizmga foyda keltiradi, balki millatning madaniy o'ziga xosligini ham himoya qiladi. Madaniy merosni asrab-avaylash ularning faoliyatining markazida. An'anaviy chiqishlar, hunarmandchilik ko'rgazmalari va jonlantirilgan urf-odatlar orqali ular O'zbekistonni shunchaki manzil emas; ular sayohatchilar uchun unutilmas tajriba yaratmoqda. Ularning faoliyatining ijtimoiy-madaniy ta'siri chuqur bo'lib, xalqning boy merosini chuqurroq qadrlashga undaydi.

Barqaror turizm amaliyotlari: Yoshlarning ekoturizm va barqarorlikka intilishi jahon tendensiyalari va mas'uliyatli sayohatga bo'lgan talab ortib borayotgani bilan hamohangdir. Barqaror amaliyotlarni faol targ'ib qilish va joriy etish orqali ular O'zbekistonning tabiiy go'zalligi va madaniy merosini asrab-avaylashga hissa qo'shmoqda. Hukumatning ushbu sa'y-harakatlarni qo'llab-quvvatlashi uzoq muddatli muvaffaqiyat uchun muhim ahamiyatga ega.

Hukumat tomonidan qo'llab-quvvatlash va siyosiy tashabbuslari: Turizmni boshqarishga yoshlarni jalb etishni qo'llab-quvvatlashda hukumatning rolini ta'riflab bo'lmaydi. Joriy qilingan siyosat va imtiyozlar maqtovg'a sazovor, ammo doimiy baholash va moslashish yuzaga kelayotgan muammolarni hal qilish va yangi imkoniyatlardan foydalanish uchun zarur. Yosh kadrlarning asosiy bajaradigan vazifasi yangi va zamonaviy usullardan fikrlardan foydalanib sohani yanada rivojlantirishdir.

XULOSA

O'zbekistonning sayyohlik olamiga sayohati tarixini yoshlarning ishtiyoqi, innovatsiyalari va sadoqatidan ajratib bo'lmaydi. Biz ushbu maqolada ta'kidlaganimizdek, O'zbekistondagi yoshlar nafaqat rivojlanayotgan turizm sanoatining passiv benefitsiarlari; ular uning harakatlantiruvchi kuchidir. Ularning

tadbirkorlik ruhi, madaniyatni asrab-avaylash borasidagi sa'y-harakatlari va barqarorlikka bo'lgan intilishlari mamlakat rivojlanishini shakllantirmoqda va iqtisodiyotini o'zgartirmoqda. Xulosa qilib aytganda, yoshlarning sa'y-harakatlari nafaqat sohani o'zgartirdi, balki O'zbekistonning boy merosiga yangi hayot kiritdi. Ushbu maqolada biz ko'rib chiqqan muvaffaqiyat hikoyalari va amaliy tadqiqotlar ularning chuqur ta'siridan dalolat beradi.

O'zbekistonning rivojlanayotgan turizm landshaftida yoshlar shunchaki manfaatdor tomonlar emasligi aniq; ular xalq tarixida yangi davrning me'morlaridir. Ularning roli muhim, ta'siri chuqur va imkoniyatlari cheksizdir. Sayohat endigina boshlandi va dunyo O'zbekiston yoshlari turizm menejmenti sohasida nimalar yaratishini intilish bilan kutmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Рузиев, Ш.Р.Ў., Расулов, Х.Я. and Юсупов, А.А., 2022. ОЦЕНКА ТУРИСТИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА ТУРИЗМА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН. *Academic research in educational sciences*, 3(2), pp.617-629.
2. Ruziev, S., Rasulov, H. and Yusupov, A., 2022. МЕHMONDO'STЛИK VA TURIZM SANOATIDAGI BOSHQARUV SOXALARIDA GENDER XILMA-XILLIGI. *PEDAGOGS jurnali*, 2(2), pp.156-173.
3. Yakubovich, R.H., 2023. QABUL QILINGAN TA'LIM SIFATINING TURIZM VA MEHMONDO'STЛИK TALABALARINING KASB TANLASHIGA TA'SIRI: AKADEMIK SAMARADORLIKNING VOSITACHILIK TA'SIRI. *QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI*, 8, pp.62-65.
4. Aydin, Serhat. "4. Uluslararası Turizm Kongresi". *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi* 30, sy 3 (06 Aralık 2019): 254-254.
5. Gavharoy, Kuchqarova. "TURIZM TERMINOLOGIYASINING NAZARIY MASALALARI VA TADQIQI". *Academic Research in Educational Sciences* 2, sy 3 (2022): 520-26.
6. Kerimcan Durmaz. *ÖZBEKİSTAN Hakkında Merak Ettiğiniz Her Şey*, 2022. <https://www.youtube.com/watch?v=VI-HZGGvmTk>.
7. "Turizm qonunlari | O'zbekistonning turizm sohasidagi qonunlari | Uzbekistan Travel". Erişim 29 Ekim 2023. <https://uzbekistan.travel/uz/turizm-qonunlari/>.
8. Uğuz, Sabriye, ve Sabriye ÇELİK Uğuz. "SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM KAPSAMINDA BURHANİYE'NİN ALTERNATİF TURİZM POTANSİYELİ". *Marmara Coğrafya Dergisi*, sy 24 (27 Eylül 2013): 332-53.